

Sygn. akt II CSK 587/12

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku S. G. i W. G.
przy uczestnictwie S. S. i in. ,
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 kwietnia 2013 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania M. S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 24 maja 2012 r.,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od M. S. na rzecz wnioskodawców i Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa po 900 (dziewięćset) zł
kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 24 maja 2012 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację uczestnika postępowania M. S. od postanowienia Sądu Rejonowego w T. stwierdzającego nabycie w drodze zasiedzenia przez wnioskodawców, na prawach ustawowej wspólności majątkowej, udziału w wysokości 29/32 części we własności nieruchomości składającej się z oznaczonych działek. Zaskarżając postanowienie w całości, pełnomocnik uczestnika postępowania wnioskuje o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opartą na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia funkcjonującym na rzecz państwa, a więc w interesie publicznym. Stoi ona przede wszystkim na straży wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego. Sąd Najwyższy już w okresie obowiązywania kasacji, będącej zwyczajnym środkiem odwoławczym, podkreślał, że podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jursprudencji (postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie jest trzecią instancją sądową. Sąd kasacyjny nie sądzi sprawy, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienie prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

Ograniczenia środków zaskarżenia są znane współcześnie w różnych ustawodawstwach. Są one zgodne z zaleceniami Rady Europy, które zmierzają do ograniczenia liczby instancji oraz zezwalają na wprowadzenie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, już w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, iż ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążącymi Polskę konwencji międzynarodowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1998 r., I PZ 54/97, OSNAPUS 1999, nr 3, poz. 92, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 1998 r., I PZ 67/98, OSNAPUS 2000, nr 2, poz. 65 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r. III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Takie stanowisko wyraził również Trybunał Konstytucyjny (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 12/99, OTK Zbiór Urzędowy 2000, nr 5, poz. 14).

W niniejszej sprawie nie zachodzą przytoczone przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nie występuje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02 (Lex nr 57 231) – wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie.

Zawarte w uzasadnieniu wniosku argumenty nie pozwalają podzielić przekonania skarżącego, że zachodzi w przedstawionym wyżej rozumieniu omawiana przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący nie wskazał przepisu prawa, którego wykładnia – jego zdaniem – budzi pozwane wątpliwości; nie przytoczył też orzeczeń świadczących o rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Nie zachodzi również wskazana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Powołanie się na tę przesłankę wymaga - jak wyjaśniono w orzecznictwie – wykazania, że zaskarżony wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych badań lub dociekań. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji (por. postanowienie z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02, OSNC 2004 r., nr 3, poz. 49). Przedstawione w celu uzasadnienia tej przesłanki wywody nie zawierają – w konfrontacji z motywami rozstrzygnięcia – przekonujących argumentów, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, uzasadniającym oczywistą zasadność skargi w wyżej przedstawionym rozumieniu.

Ponadto należy przypomnieć, że w orzecznictwie zostało wyjaśnione, że jeżeli w związku z domniemanym naruszeniem przepisu występuje istotne zagadnienie prawne albo powstaje potrzeba wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, to nie może być mowy o oczywistym (rażącym) naruszeniu tego przepisu, prowadzącym do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08, niepubl.).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 520 § 3 w związku z art. 399²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

